

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 70. ROČNÍK

2. 7. 2021

Rozjezdy pro hvězdy

ÚVODNÍK

Nepamatuju si, kdy jsem naposledy strávil čas od rána do večera sledováním pohádek. Celodenní loutkovo-pohádkový záhlc ve mně intenzivně probudil touhu popadnout pytel s plyšáky, angličáky, barbínami a rozjet v redakci vlastní skupinovou improshow. Zatímco naivní medvědi, zákeřní lišáci a vystrašené veverky po celý den plnili fikční lesy, v hledišti se při představeních k životu probrali i dětští diváci, kteří se nezdráhali splatit hercům jejich výkony upřímnou odezvou v duchu tematického moudra Jak se do lesa volá... Když herci nabízeli, dostalo se jim z hlediště kooperativního sborového zpěvu, moudrých rad i zvědavých otázek, na které tu s větší, tu s menší grácií reagovali. A když se nepodařilo menší diváky strhnout, odpovědi bylo znuděné breptání, přímá střelba z kuličkovky nebo hlasité emblematické zvolání „Já chci kakat“. Prvních pár obětí bylo kvůli hysterickému brekotu dokonce vyneseno. Ti vytrvalí ale mohli dosyta vyždímat možnosti nabitého programu, který rámovaly strhující výtvoři vi.TVORŮ. Festivalovou

idylu občasně narušovalo jen střídavé deštivo-slunečné počasí. Jako houby po dešti vyrostly nové stánky s cukrovou vatou, pan Maurizio rozpálil pec a sázel do ní jednu pizzu za druhou, flašinet neúnavně doprovázel odpoledne táhnoucí se melodií Mackieho Messera, která se linula skrze okno až do podzemní redakce, kde se úspěšně vyřešily potíže s internetovým připojením.

A tak už můžeme dál a dál bezostyšně datlovat naše postřehy, názory, nápady a glosy a připravovat pro vás další čísla Zpravodaje. Na historickou linku po Karlu Pippichovi dnes Eliška navazuje článkem o Jindřichu Freiwaldovi (frývaldovi, jak jej vyslovuje naše šéfová), Michal zase pokračuje se svým moralistním okénkem apelujícím zejména na diváky festivalových produkcí, Ema vyzpovídala Ivanku Hancenclovou a počít si můžete i v ohlasech na doprovodný program. Spousta čtení, představení, pivo, párek a kašpárek, třetí festivalový dne, budiž zahájen.

Tomáš Blatný

Žena svérázného loutkáře

ROZHOVOR

Ivana Hancvenclová je scénografka, jejíž podíl na úspěchu herecké persóny Rudy Hancvencla nelze popřít. Neostýchá se pracovat s rozmanitými technikami a její loutky vždy přesně doplňují hereckou akci. Naši redakci však zajímá, co má na srdci žena svérázného loutkáře a jak se jí s Rudou pracuje.

Jak ses dostala k loutkovému divadlu? Bylo to až díky Rudovi?

K loutkovému divadlu jsem se dostala jako slepý k houslím. Dřív by mě to asi ani nenapadlo, ale poté, co jsem si vzala Rudu, to přišlo. Potkávali jsme se ve stejné budově, kde jsem pracovala a kde sídlil loutkářský spolek Vozichet, ve kterém Ruda účinkoval. Poprvé jsem loutku vyráběla jako svatební dar našim dvěma kamarádům, kdy jsem ji zpodobnila jako maňásky. Technika mě zaujala a tak jsem začala vyrábět další loutky. Každopádně by mě nikdy nenapadlo, že se budu věnovat loutkovému divadlu. Až když se Ruda rozhodl, že začne hrát sám za sebe, tak mi nic jiného nezbylo, než se pokusit vyrobit loutky a scénu pro jeho první inscenaci Hvězdné dálky.

Tvůj manžel je herecky velmi specifický. Zároveň od něj vím, že nejprve vznikají loutky a až pak se začíná zkoušet. Když vyrábíš loutky a scénografii, přemýšlíš rovnou nad tím, jak s nimi Ruda bude hrát, nebo si užíváš volnost prvního kroku?

Jako první vzniká vždycky scénář. Občas mám tendenci ho nechat začít zkoušet s jinými předměty, abych měla představu, jak inscenace bude vypadat. Běžně však zkoušení začíná tak, že už během toho, co Ruda píše scénář, si vytvářím představu o tom, jak bude scéna vypadat. Hlavně musím brát v potaz to, že hraje sám. Například jak zvládnout situaci, ve které vystupuje sedm postav a Ruda je na ně sám, což je celkem výzva. Baví mě vymýšlet, jak udělat věci, o kterých jsem do té doby ani neměla představu, že by byly možné.

Zní to, že jako tvůrčí duo fungujete harmonicky. Byla nějaká inscenace, u které jste se pohádali?

My se s Rudou u ničeho nehádáme. Někdy jsem ale měla představu o tom, jak by mohla inscenace vizuálně vypadat, konkrétně třeba u Robinsona, několik týdnů jsem vyráběla obličejovou masku s pohyblivými loutkami divochů a měla jsem představu, že to bude úžasné. Když si ale Ruda poprvé masku nasadil, prohlásil, že v tom hrát nebude. Mně to tenkrát bylo líto, že jsem měla vizi a Ruda ji odmítl. Nepohádali jsme se, ale mrzelo mě to, zároveň ovšem vím, že to tak bylo správně, nemůžu ho tlačit do něčeho, co mu nesedí. Dnes už vůbec nemám problém s tím, že něco, co vyrábím řadu dní i týdnů, se zkrátka zahodí, protože to není ono, a začnu znovu.

Hodně pracuješ s různými materiály, barvami i technikami vodění loutek. Jde spíš o praktické řešení v rámci uvažování nad Rudovým herectvím, nebo spíš o proces, skrze který experimentuješ?

Určitě ano. Spoustu věcí jsem zkoušela poprvé. Pokaždé, když mám pocit, že by k tématu seděla určitá technika, vyzkouším ji. S každou inscenací se učím další věci. Ruda hraje velmi razantně, takže když jsme pracovali na Hvězdných válkách, měla jsem pocit, že totéž loutky rozmlátí, a vlasy mi hrůzou vstávaly na hlavě. Loutky přezily a Ruda s nimi hraje dodnes, ale i tenhle jeho styl musím brát v potaz.

Máš jako výtvarnice pocit, že je typ loutek, který ti za tu dobu přirostl k srdci?

Mě asi nejvíc bavilo pracovat na inscenaci Bůhví, jak to bylo, která z těch našich byla asi nejméně úspěšná, ale zároveň byla jiná, i z výtvarného hlediska. Baví mě, když pracujeme s něčím novým. Taková tvorba je mi nejbližší.

S Rudou jezdíte na Loutkářskou Chrudim pravidelně, dokonce si na festival vybíráte dovolenou, jaký moment se ti za těch posledních deset let výrazně zapsal?

Já jsem tady letos po třinácté. Jezdím sem hlavně proto, že tady potkávám skvělé lidi, na kterých mi záleží. Vzpomínám si na moment, kdy se Ruda rozhodl, že začne hrát sám. Nějakou dobu už ve Vozichetu nepůsobil jako herec a spolupracoval se souborem spíš hudebně. Byli jsme na představení Gagarin, vyšli ven a Ruda se na mě podíval a řekl „Jéé, já chci zas hrát divadlo, ale chci ho hrát sám. A jako první chci zinscenovat Hvězdné války.“ Zašli jsme pak do krásného pajzlíku, který už bohužel neexistuje, kde měli fernet za devatenáct korun. Zatímco jsme seděli, tak jsme vymysleli celý koncept. Takže na Chrudimi to vlastně celé začalo.

Ema Šlechtová

Dvě klaunky a dva kašpaři

GLOSA

Poté, co rozjařený průvod vedený kvelbovským šlapohybostrojem na radost a zvláštní efekty dorazil nezdolán vytrvalým deštěm do Klášterních zahrad, byly už připraveny rozličné špumprnákle. Na krytém pódiu postavilo svůj paraván divadlo Bořivoj, nebe se projasnilo, přípravu na představení zahájila duha a koncert kosů. A pak už nastoupily dámy Svíčková a Koblihová, v civilu Mirka Vydrová a Marcela Šiková ve veselých oblečcích s červenými nosy a začaly rozehrávat jednoduché klaunské výstupy cílené přesně na publikum, které se shromáždilo těsně u scény. Děti od 4 do 10 let nadšeně reagovaly, spolupracovaly a doslova řvaly smíchy. Tyto forbíny byly ale jen přípravou či mezihrami pro tři krátké rakvičkárny s dřevěnými maňasy – kašpary jménem Bobo a Žožo. A tak jsme měli možnost ochutnat nefalšované jarmareční či pouťové divadlo, částečně ale přece jen zjemnělé ryze ženským obsazením. Ale ne zas tak úplně, honilo se, mlátilo a prdělo ostošest. Možná by představení mohlo být trochu svižnější a razantnější, ale holkám už taky není dvacet a ženských komiček je jako šafránu, takže nebudme hnidopiši.

František Kaska

Hádanka škrtni, co sem nepatří

Městské divadlo Kolín
Jiráskovo divadlo v Hronově
Roškotovo divadlo v Ústí nad Orlicí
Divadlo Karla Pippicha v Chrudimi

Odpověď najdete
na str. 8

Odposlechnuto

Osmiletý divák po představení v 17 hodin: Mami, ale tohle bylo opravdu poslední divadlo!?

Bída, bída, bída...

GLOSA

křičeli mnohokrát malí diváci v šapitó na představení Divadla Milana Štastného Tři prasátka. Nešlo ovšem o průběžné hodnocení úrovně představení, ale o varování prasátek před nebezpečím. V pokřik „bída, bída“ se proměnil původní pokus o kolektivní policejní sirénu týdá dýdá. Zapojení dětského publika bylo jedním ze základních principů inscenace a přirozená komunikace herce s malými diváky podstatným kladem představení. Autor a jediný protagonista Milan Štastný (nomen omen) opravdu působil optimisticky, s příjemnou energií a s veselými písněmi vyprávěl příběh tří prasečích bratrů, tří domečků a zlého vlka. Scénu tvořila točna, která umožnila nahlédnout dovnitř domečků, na ni herec připevňoval kromě domků atributy krajiny. Zvolený typ loutek (marionety na drátě, jejichž končetiny z pevnějších provázků byly jen občas přivodňovány živou rukou aktéra) neumožňoval výraznější loutkové akce, a ty se také nekonaly. Loutkoherec však tento handicap vzal částečně do hry. Když mu chyběla třetí ruka, nechal líné prasátko převážně ležet a lehce jej nadzvedl vždy jen při replice. Často tak byl posun děje převážně vyprávěný, například stavba domečků se „odehrála“ za paravánem, na kterém byl nakreslen velký plán domu. Známy princip ochotnického divadla „jak řekl, tak udělal a ještě o tom zazpíval“ zredukoval tak Milan Štastný na „zazpíval, řekl, ale už jsme občas neviděli, jak by udělal“. Přes mnohoslovnost a nadměrnou stopáž dokázal ale udržet převážnou část publika v očekávání, napojení, pobavit nás a příjemně naladit na dlouhý divadelní den. A navíc poučil i loutkáře, neboť jeho závěrečné sdělení „A protože představení musí končit písničkou...“ pokládám za poměrně zásadní. No, ale zpíval jsem taky.

František Kaska

Sedmero papíru

GLOSA

Krátké inscenace pohádek z KALDu se často vyznačují značnou mírou nápaditosti použitou na již dlouho zajetém principu, materiálu či formě. Tato nápaditost však často selže ve svém provedení a zůstane nějakým způsobem nedotažená. Sedmero krkavců studentů DAMU přesně tak pokulhává, zároveň však v sobě nese velmi specifickou atmosféru a důslednou práci s materiálem papíru.

Diváci kolem delšího stolu, čtyři herci v jeho čele a role papíru natažené přes celou desku. Na něj herci tisknou, kreslí a hrají si s tuší. Pohádku vyprávějí a v drobných detailech zobrazují na papíře, který vždy zvednou a svíčkou prosvítí. Diváci tak okamžitě nevědí, co herci tvoří a vzniká prostor pro vlastní imaginaci. Papír se dál trhá, jak do něj fouká vítr, muchlá se a zvedá vysoko nad stůl, když Bohdanka leze po skále za svými krkavčími bratry. Stejně jako se šíří pohádky a zvěsti, tak herci divákům tichou poštou předávají různé repliky, které na konec stolu často dojdou zdeformované a pokroucené jako posouvající se role papíru. Za svitu svíčky vzniká tajemná pohádková atmosféra, až trochu hororová, jak se k Sedmeru krkavcům ostatně hodí. Tento efekt bohužel často kazí rytmické několikaslavné říkanky, které příběh nijak nevyprávějí ani nikam dále neposouvají a působí chvílemi jen jako technické cvičení. Ostatně sama nevím, jestli bych měla šanci pohádku pochopit, kdybych ji neznala nazpaměť. Rozumím principu nesnažit se narativ kompletně přeříkat ani ho netisknout na papír celý, abychom se neocitli v komiksu, ale zdá se, že vidíme jen ty momenty, ke kterým tvůrce napadlo kreativní zpracování papírové role. I přesto je Sedmero krkavců příjemným a osvěžujícím zážitkem, představením s magickou komorní atmosférou.

Alexandra Ratajová

Škoda rány...

GLOSA

Před dvěma týdny vystoupil coby jeden ze zahraničních hostů na liberecké Mateřince portugalský loutkář José Gil s replikou starých rakvičkáren o Domu Robertovi. Na náměstí před slavnou novorenesanční radnicí sehrál tři příběhy, v nichž o násilí nebyla nouze, a v prologu k tomu třetímu, který zachycoval býčí zápasy, upozornil přítomné, že veškeré zobrazované násilí je jenom fantazijní – a že děti to dobře vědí, jenom my dospělí to občas řešíme moc racionálně.

Pak jsem v Liberci viděl i DRÁK s inscenací Do hajan, která je na chrudimském programu dnes ráno, a děti přesně v tomto duchu vytvořily ve scéně, kdy trpící tatínek v podání Dominika Linky bezděky schytá mnoho a mnoho zásahů polštářem, atmosféru téměř jak z kotle na rockovém koncertu.

Při sledování čtvrtého programu v prostorách klášterní zahrady jsem na to dost myslel: děti v prvních řadách propadaly při sledování maňáskového násilí absolutnímu nadšení a rád věřím tomu, že je to nepoškozuje o nic víc než hraní počítačových her. Je na tom cosi osvobozujícího.

Pulcinella v podání Gianlucy Di Matteo byl zážitkem dosti smíšným. Na jednu stranu jsem pozoroval nijak zvlášť nápaditý příběh se scénami, jež se donekonečna variovaly, na tu druhou to byl pohled na velké řemeslné mistrovství. Na chvíli jsem popošel sledovat italského loutkáře z boku. Hrát bezmála hodinu v tomhle nasazení, s rukama zdviženýma, musí být úmorné, ale nic na sobě nedal znát ani ve chvíli, kdy jsme na něj viděli jen my, kteří jsme se šli voyeursky podívat na něco, co viděno být nemá. Snad si to – oproti zmiňovanému Gilovi, který liberecké náměstí uhrál vlastními hlasivkami – trochu usnadnil tím mikroportem. Vlastně se mi při tom podlém pohledu ze strany zdálo, že ani nemá moc kontakt s tím, co se děje ve vcelku živém publiku. Každopádně to ale byl v obou případech pohled na pány, kteří dovedou. A jakkoliv je mi Gilův koncept montáže několika mini-příběhů bližší než toto rakvičkárnové pásmo bez větší struktury, byla to i tak celkem uspokojivá podívaná. Díky za ni.

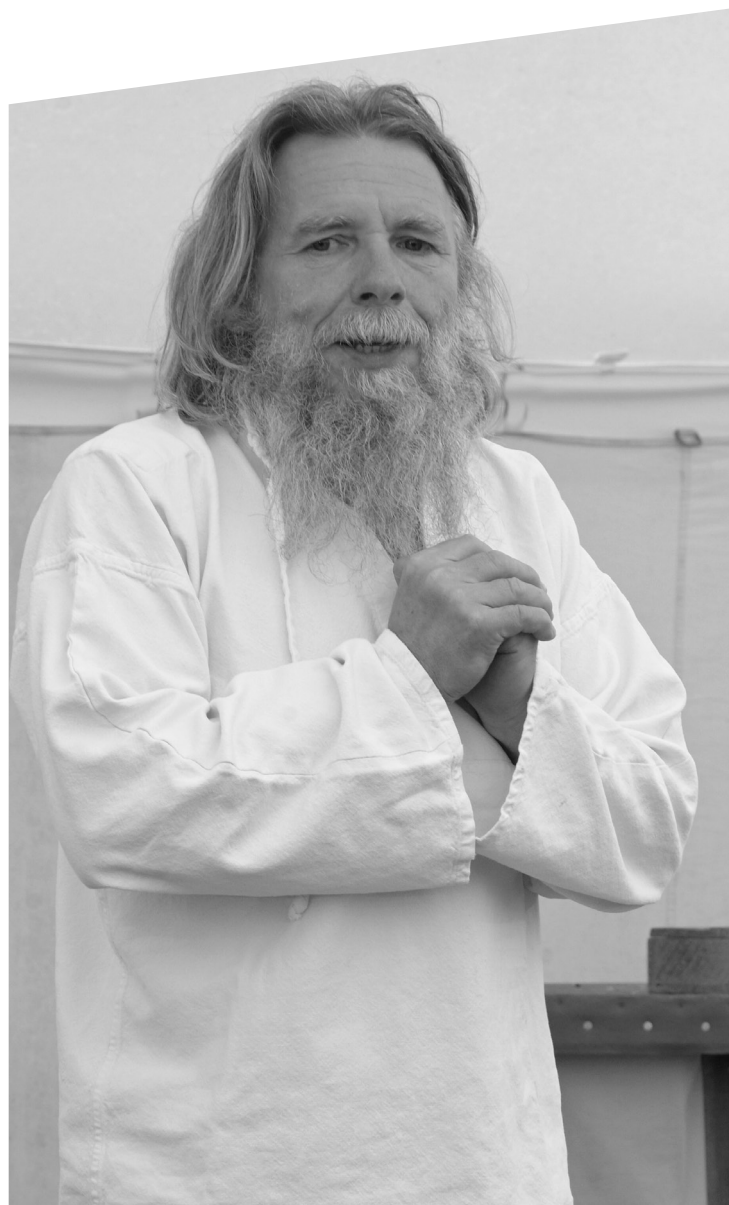
Michal Zahálka

Návrat lidových vypravěčů

GLOSA

Vítězslav Marčík vypráví pohádku o dědečkovi, který si přál mít vnučku tak moc, až se mu začala v noci zjevovat. Sedí na židli mezi marionetou a několika dalšími objekty, které zůstávají padesát minut netknuté. Jediným používaným nástrojem je kytara, pomocí níž zhudebňuje dětské říkanky vložené do svého vyprávění. Rozezpívává jimi děti, aby se případně zaktivizovaly, pokud je pro ně vyprávění moc dlouhé. Což pro většinu je, protože v dnešním světě těžko udržíte pozornost dítěte čistě verbálním projevem, který neposkytuje žádnou vizuální stimulaci a nové impulzy. Marčík to paradoxně během svého vyprávění v pravidelných intervalech reflektuje, zvědomuje hlasitě, že „už je to určitě dlouhý“ a že „to rychle dohraje“. Spíše než o představení se jedná o formu storytellingu a Víta Marčík se stává díky své důrazné energii a jevištní přítomnosti figurou určitého lidového vypravěče. Jako by byl kočovným bardem, který prochází svět a vypráví příběhy. Pro děti? Pro dospělé? Spíš pro každého, kdo si ho bude chtít na chvíli poslechnout.

Alexandra Ratajová

Poradna Sáry a Báry

Krom webového obsahu, který můžete navštívit skrze QR kód pod článkem, pro Vás má Sára a Bára nachystanou i zpravodajskou Poradnu. Máte otázku, na kterou hledáte odpověď? Doneste ji do redakce a druhý den si přečtete odpověď v rubrice Poradna Sáry a Báry. Kdo má raději poslech mluveného slova a chce dát odpočinout svým očím, užije si podcast Pivo o páté se Sárou a Bárou. Tam budou krom recenzí hospůdek a restaurací zodpovězeny i vaše otázky. Rozcestníkem pro všechny pořady Sáry a Báry je blog na webu časopisu Loutkář. A k obsahu se můžete dostat i přes Instagram a Facebook Loutkářské Chrudimi.

Poznej lesní biom

GLOSA

Divadlo b, jakési volné vydělení souboru Buchtý a loutky, skrze inscenaci Pohádka lesní doslova i metaforicky otevírá dětskou dřevěnou krabičku lesních pokladů, které mají v divákoví probouzet prosluněnou zelenou idylu větví, mechorostů a vonící pryskyřice. V takovém prostředí, kde spolu vše souvisí, se odehrává mnoho přírodních dramát: boj o potravu, metamorfóza, symbióza i peristaltika trávicích traktů zástupců zvířecí říše. Pohádka, obsahující mnoho postav i dějů, stojí rozkročená někde mezi zcizovací satirou, meditativním pozastavením i groteskní dynamikou Toma a Jerryho. Právě v této rozpolcenosti a nesjednocené dramaturgii tkví její problém, byť jde o vizuálně, animačně i tematicky lákavý počín s potenciálem přimět děti přemýšlet o zákonitostech dění kolem.

Nastolená nostalgická poetika herečky Adriany Kubištové se dostává do dramatického konfliktu s nonšalantní nedbalostí Radka Berana. Místo toho, aby se dvě protichůdné energie dostaly do dialogu, zbytečně se navzájem konzumují. Princip, který se bohužel promítá do dalších komponentů tvaru. Didaktické a vtipné pasáže o detailech liščího trávicího traktu se střídají se zbytečně protáhlými zvířecími šarvátkami. Nedokážu se zbavit pocitu, že tvůrcům chyběl při práci pohled zvenku, dramaturgické oko, které by usměrnilo sled výjevů generovaných volnou asociací dojmů ze života v lese. Přitom inscenace kumuluje mnoho půvabných situací a výtvarně poutavých prvků. Pohyb motýlích křídel, střídání perspektiv i hravá animace pídalkovitého soukání housenky. Krásné obrazy se ztrácí ve zbytečně táhlé dějové lince, která se snaží obsáhnout veškeré principy lesního biomu spolu s dynamikou jednotlivých ročních období. Snaha postihnout vše vede k absenci jakékoliv kompaktnosti. Například úvodní nastavená zákonitost, že otevřená skříňka šumí zvuky lesa, se po několika minutách bezdůvodně vytrácí. Simultánní propojení stromu a detailu veverčího obydlí v kmenu funguje paralelně až do chvíle, kdy les zachvátí požár. Zatímco se větší měřítko celého stromu bortí ve spárech pomyslných plamenů, kmen s vystrčeným chundelatým ocasem zůstává nedotčený. Škoda, protože v mnoha ohledech mi přijde Pohádka lesní fascinující, jenom jí chybí řád a zákonitosti, které přece k přírodě také patří.

Emi Šlechtová

Jak se s tím nepárat a proč je to dobré

V doprovodném programu se včera objevily dvě inscenace, které spojuje styčná osoba výtvarníka-herce-režiséra René Vitvara. Na první – pohádce Kde budeme bydlet – se podílel společně s Alžbětou Vitvarovou, Štěpánem Lustykem a Patrikem Hradecským (spolek vi.TVOR); pod druhou – Babu-Jágu – je vedle Vitvara podepsána ještě Radka Mizerová, Robert Smolík a Veronika Svobodová (spolek Škrobotník, Šlundra a Šibrová). Je zřejmé, že u obou inscenací jde o podobnou poetiku, v níž se prostřednictvím osobitých vlastnoručně vyrobených loutek na podlouhlých řezbářských stolech plných otvorů, kapes a kolejnic tká silný koncentrovaný příběh. Dramaturgie, scénografie, režie i herectví splývají v jednu organickou hmotu a vtahují diváka do světa, ve kterém je prostor pro detaily, krásu, něhu, překvapení, ale také krutost, ironii a specifický humor. Zatímco dopolední představení o medvědovi, který nastřádal přes léto moc medu a nevejde se teď do domečku, bylo otevřené již dětem od tří let a významným komunikačním prvkem byl humor, večerní Baba-Jága byla se svým pochmurnějším laděním a obtížnější čitelností určena od patnácti let a oslovovala diváka především skrze lyriku prospanou do němých obrazů doprovázených pouze zvuky z drobných kovových plátů, pružinek a dalších předmětů. Ty na místě vytvářela hudebnice Radka Mizerová.

Klíčová je v pohádce o medvědovi podobně jako u jiného projektu této skupiny Dlouhý, Široký a Bystrozraký (2017) jakási „poetika necracajícího se“: svobodné špinění plyšácků-loutek, jejich polévání tekutinami, opatřování medem, občas ulitnuvší ostřejší slovíčko, hlavní hrdina-medvěd, co huhlá a chrchlá trochu jako nějaký starý dědek s kocovinou, odhazování scénicky již využitých předmětů za hlavy herců atp. V tomto můžeme vystopovat dědictví Roberta Smolíka a skupiny kolem Handa Gote, pro kterou je neurvalé a svébytné zacházení s loutkami i rekvizitami charakteristické. V případě vi.TVORů ovšem hraje podstatnou roli, že tento prvek figuruje jako nosný v komunikaci s dětmi. Ukazuje jim, že všechno nemusí být perfektní a že není vždy nutné se úzkostlivě

kontrolovat. Tento aspekt vyvstal v kontextu hned následující inscenace z doprovodného programu – Lesní pohádky. V ní se herečka v úvodu děti s poetickým nádechem v hlase ptala, jestli si zkusily v lese někdy lehnout do trávy či mechu, a hned vzápětí je edukativně vybidla, aby se pak vždy nechaly řádně prohlédnout maminkou od klíštat. Hrdinové vi.TVORovských postav ani jejich loutkovodiči se neohlížejí na správnost a opatrnost, dalo by se spíš říci, že jsou naopak extrémně neopatrni, nečistotní, rozcapení, bonvivánští, ztřeštění. A když plyšový medvěd hrábne prackou do medu a celou oblepenou ji nakrmí ještě zebrou, načež to zapíjí jedním „žaludovým“, dítě prožívá extázi, že se porušují pravidla. Má radost, že jsou hrdinové jako ono: lidští, chybují – že jsou dokonce hloupější než ono, a může se jim tak z plna hrdla smát. Ovšem do této „poetiky necracajícího se“, nebo jak ji nazvat (za kostrbatost se omlouvám), zároveň občas lítají termíny jako „rekultivace terénu“, „generování pavučiny“ nebo „stavební povolení“ (jež lze vyřídit jen s formulářem AK-47 a K16, ale jen pokud nemáte covid-19), které děti s vervou a křikem opakují, když se snaží pomoci medvědovi pochopit, co se stalo s jeho medem. Sami si tak uvědomují, kde se stala chyba. Okradl lišák medvěda, nebo si jen vzal, co mu patřilo? A měl ho medvěd poslechnout? Dopltil na to, že byl příliš hamižný, nebo se stala nespravedlnost?

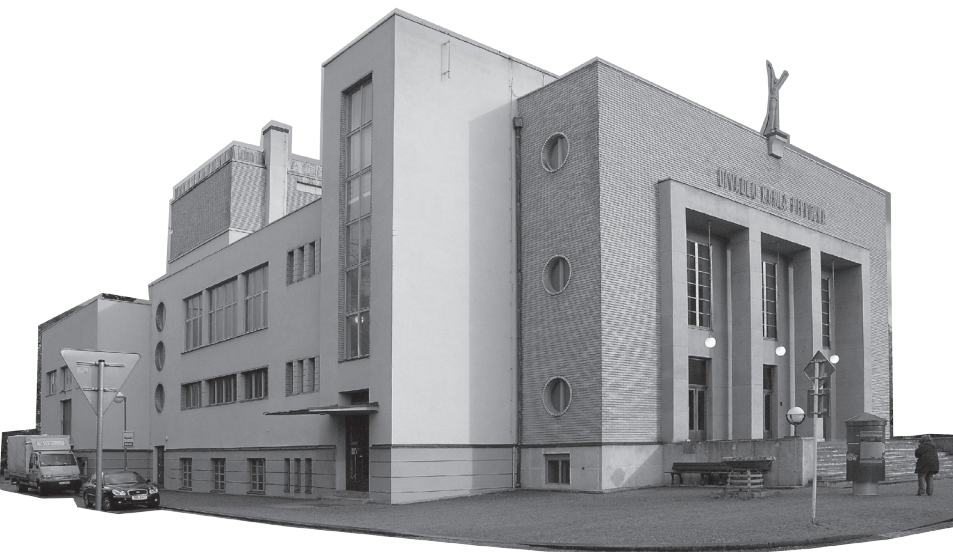
O Babě-Jáze jsem v minulosti už psala a nerada bych se opakovala, tak jen pár slov ke včerejší repríze: V porovnání s tou minulou, kterou jsem viděla v Alfredovi ve dvoře v rámci festivalu Loutkového divadla pro dospělé, bylo čtvrté představení méně koncentrované, méně tažené a méně mystické. Bylo trhanější, ale také komediálnější, Baba-Jága žoviálnější. Myslím, že magie obou projektů, která vyvolala v mnoha divácích (dle kuloárových diskuzí) intenzivní prožitek, spočívá ve skutečnosti, že loutkové světy pod rukama umělců z obou představení vznikají jaksi samovolně, nenásilně (a nejen loutkové, Vedralovu paní účetní bych nominovala na cenu Thálie), a přinášejí tak publiku jakousi esenci divadla včetně důvodů, proč ho dělat.

Eliška Raiterová

Městy plout

O Jindřichu Freiwaldovi a jeho divadlech

okny-kajutami s modře natřenými rámy připomíná zaoceánský parník, dynamickou loď, která v sobě převládá ukryté divadelní umění a hrdě se pne nad řekou Chrudimkou, jako by na jejím kraji právě zakotvila. (Podobnost s parníkem snad není náhodná, tzv. nautické tvarosloví bylo ve 20. letech v módě!) Ještě než Freiwald navrhl chrudimské divadlo, postavil jako první mezi lety 1929–1930 divadlo hronovské. Díky němu mimochodem vznikl o rok později festival Jiráskův Hronov. Aby se divadlo využílo... K hronovskému divadlu Freiwald navrhl také svou vlastní přístavbu, ale tu mu nepostavili a v 80. letech místo ní bohužel vznikl vedle Jiráskova divadla Sál Josefa Čapka, krakna nehezká. I tak se ale Freiwald do svého rodného města zapsal krásně, Hronov má jeho stavbu koneckonců i ve znaku města – stříbrné divadlo v modrém štítě.

Řešení hádanky ze strany 3 zní: Roškotovo divadlo v Ústí nad Orlicí. Roškotovo divadlo totiž jako jediné ze všech zmíněných nepostavil Jindřich Freiwald! Architekt, který se svými stavbami zapsal do bezpečí měst od Duchova až po Slovensko. Velkorysý člověk, který nemajetnému hronovskému Družstvu pro postavení divadla věnoval celý projekt včetně všech plánů zdarma a který zemřel 8. května 1945 během Pražského povstání v boji za svou vlast. Přinášíme článek o tomto architektovi a příběhu jeho tří divadel, jedněch z nejkrásnějších v Čechách.

Jindřich Freiwald se narodil roku 1890 v Hronově. Jindřichův tatínek František byl místním hostinským, maminka Josefa, rozená Jirásková, byla rodinně spřízněna se samotným Aloisem Jiráskem, taktéž hronovským rodákem, kterému bylo Freiwaldem postavené divadlo na konci 20. let zasvěceno (byť se otevření Jirásek těsně nedežil). Stejně jako minule připomínaný Karel Pippich byl také Jindřich velkým Sokolem a divadelním ochotníkem. Vždy se vyskytoval u divadla (a vždy spíše než na scéně prý v zákulisí, kde pomáhal se stavbou kulis). Když odešel do Prahy studovat průmyslovou školu, za dvě koruny za představení státoval v Národním divadle a „pletl se tam i mezi kulisáky“. Od roku 1913 studoval na pražské Akademii výtvarných umění v architektonickém ateliéru Jana Kotěry, který Freiwalda považoval za jednoho ze svých nejtalentovanějších žáků a po skončení studií ho doporučil královéhradeckému starostovi jako mladého nadějného stavitele na výstavbu domů v Hradci Králové. V roce 1921 si Freiwald založil se spolužákem-architektem (druhým Kotěrovým oblíbencem) Jaroslavem Böhmem projektční a stavitelskou kancelář Inženýři Freiwald – Böhm v pražském Karlíně. Kancelář si vypěstovala vlastní originální stavitelský styl sestávající z prvků modernistických, prosazovaných před válkou Kotěrovou školou, a z aspektů přejatých z lidové architektury a regionálních inspirací. Během 20. let stavěla vedle bytových domů také bankovní domy a spořitelny, kostely, školy, anebo právě: divadla!

Všechna tři Freiwaldova divadla, v Hronově, Chrudimi i Kolíně, jsou si v základních obrysech velmi podobná. Ve všech se snoubí funkcionalisticko-konstruktivistická čistota, jednoduchost, geometrie, a zároveň jejich návštěva skýtá určitý velkolepý, patetický prožitek. Dobře to můžeme vidět na chrudimském divadle: svou kvádrotitou konstrukcí a členitostí nebo kruhovými

Divadlo Karla Pippicha vzniklo hned vzápětí, mezi lety 1930–1934. Co je zajímavé, Freiwald v konkurzu porazil kancelář Fellner a Helmer, zřízenou v roce 1873 dvěma rakousko-uherskými divadelně-stavitelskými celebritami Ferdinandem Fellnerem a Hermannem Helmerem. Kancelář měla v té době na kontě již takové stavby jako pražské Nové německé divadlo (dnes Státní opera), brněnské Městské divadlo Na hradbách (dnes Mahenovo divadlo, mimochodem první elektricky osvětlené divadlo v Evropě), Volkstheater ve Vídni a dalších více než 200 (!) staveb převážně v historizujícím slohu, přičemž divadelní budovy byly její specialitou. Fellner a Helmer měli například velmi dobře vychytanou akustiku, každá ozdůbka uvnitř sálu prý měla svůj smysl, aby odrážela zvuk určitým směrem. Nicméně komise zasedající v roce 1931 nad návrhy divadla v Chrudimi shledala projekt kanceláře Fellner a Helmer jako příliš konzervativní (v porotě byl například v duchu kubismu a konstruktivismu tvořící známý architekt a scénograf Vlastislav Hofman, blízký spolupracovník Karla Hugo Hilara), a tak byl vybrán návrh Freiwaldův. Divadlo bylo slavnostně otevřeno 18. února 1934 představením Smetanova Libuše v podání chrudimských ochotníků.

Třetí Freiwaldovo divadlo bylo postaveno v Kolíně a také na něm můžeme vyzorovat styčné prvky Freiwaldova stylu. Opět zde najdeme menší kruhová okénka, trojklanný vstup zvedající se nad předsunutým schodištěm, lemovaný válcovitými sloupy v duchu antiky, a vystupující hranolové rizality vysklené menšími obdélníkovými okny. Divadlo v Kolíně bylo vystavěno v letech 1937–1939, tedy již v době, která se nevyvíjela pro Československo nejlépe. Divadlo také patří k Freiwaldovým posledním stavbám. Za války již Freiwald neprojektoval.

Podobně jako Karel Pippich, o kterém jsme psali minule, (a jako Masaryk a Jaroslav Kvapil, na kterých jsme při té příležitosti vzpomínali) byl Jindřich Freiwald velkým vlastencem. Za druhé světové války se jako československý důstojník v záloze zapojil do protinacistického odboje a jako kapitán československé armády se účastnil Pražského povstání. Při vyjednávání o kapitulaci byl však komandem SS zajat a 8. května 1945 na kopci nad krčskou nemocnicí zastřelen. Připomíná ho mramorový trojúhelníkový pomníček na kraji Kunratického lesa po levé straně silnice na Benešov.

Eliška Raiterová

P. S. Divadlo v Ústí nad Orlicí postavil taktéž velký architekt meziválečné architektury, taktéž žák Jana Kotěry, taktéž ve funkcionalistickém stylu a dokonce i ve velmi podobné době (1935–1936). Přesto nejde o stavbu Jindřicha Freiwalda, nýbrž o jediné divadlo „českého Corbusiera“ Kamila Roškota. Divadlo v Ústí, zapuštěné ve svahu, je koncipováno jako čisté a jednoduché, zcela postrádající detaily a zdobení (v duchu filozofie „důležité je přeci to, co se děje na jevišti!“). Od roku 2017 je konečně národní kulturní památkou a budova je to skutečně nádherná.

P.P.S.: Co ještě stavěl Jindřich Freiwald a možná to nevíte: státní banku v Chrudimi, spořitelnu v Kolíně, Hronově, Sušici, Písku, Úpici, Klatovech nebo Červeném Kostelci, Husův sbor s budovou fary v Novém Městě nad Metují, Národní banku v Táboře, palác pojišťovny v Hradci Králové, vilovou kolonii Ořechovka v pražských Střešovicích nebo kino Aero v Praze na Žižkově (nikoli Aero – továrnu na výrobu letadel na pražských Vysočanech, ale pozor – tu stavěl vlastně taky!).

Zahálkovo divácky-moralistní okénko

Když už jsem se včera tak mravokárně etabloval, můžu asi bez obav pokračovat s něčím, co mě na té Chrudimi trápí léta letoucí. Sice se to asi netýká nikoho ze čtenářů Zpravodaje, ale nedá mi to. Přátelé diváci, ty věkové adresy: jakože jasně, je to orientační, klidně můžete mít bystré osmileté dítě, které si poradí s inscenací 12+, ale přeci jen nějaká uvážlivost není od věci. Roční mimino si asi kus pro děti od šesti let spíš moc neužije. A když si ji moc neužije, třeba pak už nebude chtít chodit do divadla. A to by byla tak nějak škoda, ne? Nehleďte tedy na to, že když si to představení neužívá roční mimino, nejspíš tím ani moc nepřispívá k zážitku ostatních diváků, a to je taky trochu škoda, ne? Rovnice JE TO LOUTKOVÝ = JE TO POHÁDKA = JE TO PRO DĚTI (VŠECHNY) funguje v překvapivě malém množství případů. Děkuju za pochopení.

Michal Zahálka

Autor se nechá v divadle snadno vyrušit.

Raiterové inscenátorsky-moralistní dovětek

Ke komentáři páně Zahálky bych ráda doplnila, že mě osobně na Chrudimi malincí diváci na představeních určených pro starší věkovou kategorii, než jsou oni sami, nevadí, neboť se z mé zkušenosti chovají značně „dospěle“ a zdají se mi v naprosté většině případů vstřícní a trpěliví. Když už, apelovala bych spíše opačným směrem, totiž k tvůrcům, kteří mají v programu pod svými anotacemi šanci specifikovat instruktaž ohledně věku cílové skupiny a ušetřit tak některým dětem či rodičům nedorozumění. Včera se například dalo polemizovat, zda bylo nešťastnější zařadit výstup Víty Marčíka do programu s určením „dětem od tří let“. Na druhou stranu si ale říkám, vždyť děti přeci nepřemýšlejí racionálně, ale prelogicky; nepřekážejí jim intelektuální či znalostní bariéry, nechávají se spíš strhnout energií. Tak není nakonec uvažování v podobných intencích příliš úzkoprsé a sejde na nějakých věkových kolonkách?

Eliška Raiterová

Autorka se často taktéž nechá v divadle snadno vyrušit. Ještě snadněji však zviklá sama sebe ve vlastních myšlenkách.

Hovory o hororu

Velmi volná variace na klasickou pohádku Míchat v hrncích ve mně vyvolala řadu otázek, pochybností i emocí a překvapila mě především svou monotónní ponurostí. Sami účastníci se přiznali, že je hororový žánr na začátku lákal, a že do inscenace tématicky proniká i jedna jejich oblíbená hrůzostrašná povídka. Nu, a protože večer byla v programu ještě Baba-Jága, (noha-hnát), zlákal mě to a začala jsem se náhodných kolemjdoucích vyptávat na jejich vztah k hororu.

Ptám se Kristiána Kašpara, člena redakce, vystudovaného herce, nyní na volné noze.

Kristián: První, co mě napadne je, že mě hrozně baví ta myšlenka, že lidi uměle potřebují vyvolávat strach. Přejde mi zajímavé, že strašně moc věcí může být horor. Třeba když jsem byl malý, tak mi spousta pohádek připadala hororových. Záleží na tom, jak to člověk vnímá.

Já: Co nemáš rád na hororech? Kdy řekneš, tak to je fakt špatnej horor?

Kristián: Hektolitry umělý krve... tedy jestli se bavíme o filmu.

Já: Můžeme, ale můžeme pak přejít i k loutkám

Kristián: Tak jestli se bavíme o filmu, tak tam taky nemám rád, když je absolutně průhledný, že je to fakt všechno celý umělý. Loutkové horory mám radši. Já jsem velký fanoušek rakvičkáren, sám jednu hraju a zbožňuju to.

Já: Podle tebe je rakvičkárna horor?

Kristián: No to záleží, jak si to kdo vezme. Já myslím, že trošku.

Já: V čem?

No tak všichni tam umíou (oba se smějeme), a to v některých lidech dokáže vyvolávat strach ze smrti. Takže mě to jako horor trošku může připadat (se smíchem si navzájem děkujeme a loučíme se).

Ptám se Daniely Grohové, autorky a dramaturgyně divadla v ne-tradičních prostorách, organizátorky festivalu Kočí v Chotči

Daniela: Já mám ráda, když se bojím, leknou se a pak už se nebojím (směje se).

Já: A to platí pro všechny typy hororů? O jakém typu hororu teď mluvíte, o literárních, filmových nebo divadelních?

Daniela: Když se řekne horor, tak si představím horor ve filmové podobě. Ale jinak myslím, že ta obliba hororů souvisí s mojí oblibou strašit lidi a bafat na ně :-). A ačkoliv je tam ten strach a lek, tak potom je tam i ta dobrá nálada. Něco se při tom uvolní.

Já: A co třeba horor v loutkovém divadle?

Daniela: Vlastně – ten jsem ještě neviděla. Víím, že existuje horor Upír z Koštofránku, ne? (...na koštofránku – glosuje její kamarádka, která horory ráda nemá). Jo. Ale neviděla jsem ho.

Já: Co je pro tebe špatnej horor?

Daniela: Když to není dobře vystavené a je to hodně naturalistický, když tam stříká krev, ale není to přehnané a je to vlastně jenom nechutný. Ono to může být nechutné tak, že je to až absurdní, pak už je to v pořádku.

Já: Co myslíš tím, když říkáš, že je to špatně vystavené?

Daniela: Hmmm ...když... takhle furt na něco čekáme, nebo když se třeba lekám od začátku až do konce, až se otupím a už se nelekám, protože je tam pořád ten stejný tah.

Ptala jsem se seminaristek z dílny Bacha, loutkové divadlo a z dílny hlasové a mluvní výchovy

Lucie: Na hororech mám ráda, že jsou strašidelné.

Já: Co nemáš ráda?

Lucie: Děsivé postavy a tmu.

Já: Viděla jsi nějaký loutkový horor?

Lucie: Ne.

Lucie II: Já mám ráda, když jsou tam třeba paranormální věci, které nejsou v reálném světě.

Já: Co máš ráda na paranormálních jevech v hororech?

Lucie II: Že jsou strašidelné, ale zároveň tam mám takové vnitřní zklidnění, že to tak nemůže být v realu.

Já: A co nemáš ráda?

Lucie II: Že se pak ve tmě bojím.

Já: Kdy řekneš, to je fakt špatnej horor?

Lucie II: Když bych tam třeba něco nepochopila. Pak bych to brala za blbej film.

Já: Lucie, viděla jsi nějaký loutkový horor?

Lucie II: Asi ne.

Je s nimi i Niki a ta horory ráda nemá.

Niki: Já pak nemůžu spát a děsí mě to a potom třeba i ty postavy někde vidím a vůbec se pak necítím dobře.

Zeptala jsem se Františka Bouzka

František: Mám rád napětí a to je asi vše. Základ dobrého hororu je pro mě napětí. Nemám rád, když tam jsou třeba laciný krvavý lekačí scény.

Já: A co myslíš těmi lacinými krvavými scénami?

František: Třeba když tam hraje strašidelná hudba, čekáš to dlouho, a to co čekáš se stane, tak potom se nebojím. Prostě víš, co se stane dopředu.

Já: Viděl jsi někdy loutkový horor, který splňuje tvoje kritéria dobrého hororu?

František: Od Loutek bez hranic Emila.

Já: Dokázal bys o tom představení říct něco víc?

František: To asi z fleku ne, to bych se musel rozvzpomenout...

Já: ...a navíc máš pizzu... Tak si nech chutnat a dík.

Ptám se Dorky Bouzkové z Loutek bez hranic

Dorka: Tak záleží na tom, jaký je to horor. Když je moc realistický, tak se bojím, to je pravda, to nemám ráda. Já mám takový zážitek z dětství, kdy jsem koukala na horor o pavoucích a pak jsem se bála každého šimráni. Tak to se mi nelíbilo.

Já: Co znamená, že je horor realistický?

Dorka: Že se to může stát. Že se tomu dá věřit. Ale když je horor hodně z fantazie, tak mě baví ten nadhled, ta úplně jiná dimenze mě baví zase jinak.

Já: A u kterého hovoru bys řekla, že je fakt špatnej?

Dorka: Když jsem byla malá, nebo teenager, tak se vyprávěly takový ty horory, co někdo někde slyšel nebo viděl v kině, o parťáku na chalupě, kterou vyvráždí nějaký týpek se sekerou nebo pán s motorovou pilou. Tak to asi fakt ne. Hodně krve a kečupu nepotřebuju.

Já: A co loutkové horory?

Dorka: Jo jo, ty mě baví hodně. Buchtáci mají ty svoje Chcipáky a taky Vítězný svině. Ty jsou taky trošku horor, ale krásný. V nich je strach vyvážený ještě něčím jiným, je takovej hezkej. Navíc mě na tom baví ta zvláštní umělecká rovina. Nebo Váchal, když má ty svoje temný věci.

Já: Jaký rozdíl vidíš mezi loutkovým a filmovým hororem?

Dorka: No, asi záleží na výtvarném pojetí. Baví mě ta výtvarná nádsázka.

Já: Co tě vedlo k tomu, že jste udělali Emila?

Dorka: Prosim tě, Emil, to vzniklo tak, že jsem na přehlídce

základních škol v Aši, kam jezdíme na festival Ašlerky, viděla představení Lidožroutek. To bylo na motivy divadelní hry jedné Francouzky o chlapečkovi, který je lidožrout, a dozvídá se to postupně od maminky. Ona se ho snažila od toho uchránit ... jeho tatínek byl lidožrout... a on má to prokletí taky... Poselstvím toho příběhu je, že překonává tři zkoušky, aby se nestal lidožroutem, a zvládne to. Ten příběh je hezky udělaný a dojemný. Mě ten příběh strašně zaujal a byl to horor. A tak jsme ho chtěli udělat s Adou a s Radkem a Lukášem. Já jsem potom už nebyla schopná v tom procesu úplně být, jenom jsem dohlížela na to, jak to dopadne. Ten příběh jsme přetavili ještě do takové jiné roviny. Nepoužili jsme jenom prvotní nápad. Bavila nás tam ta rovina lidství a hrdinskosti. A to že je někdo jiný a jaká ta jinakost může být, a to jak se s ní srovná a nebo ne. Možná to. Ale divadelní loutkový horor mě láká jako formát – jako takovej.

Na tento specifický umělecký žánr, jehož cílem je u čtenáře nebo diváka vyvolat pocit strachu a děsu, si ještě posvítím. Zatím souhlasím s Dorkou v tom, že nejde o pojem obsahový, ale estetický, jehož naplnění závisí především na formě podání, a který závisí především na osobě autora a na tom, jak s hororovým námětem naloží. Švangmajerovsky laděná Baba Jága, (noha-hnát) je toho dalším dokladem. A nebo to nebyl horor, ale pohádka?

Kateřina Molčíková

Chybička se vloudila

V programové brožuře se vloudila chybička: představení Sedmero krkavců od 13:00 ve Spolkovém domě není vzhledem k silně omezené kapacitě určeno pro skupinu B, nýbrž pro majitele lístků a případné příchozí na zbylá místa. (Pravdu má tedy Vykřičník.)

Až z toho jde hlava kolem

GLOSA

Magičnost loutkových filmů, která často hraničí s žánrem hororu nebo jej přímo naplňuje, se v divadelních loutkových inscenacích málokdy podaří předat. V živém provedení tajemná kouzla s hmotou, předměty a loutkami u diváků vzbuzují obranný mechanismus v podobě uvolněnějších reakcí. Baba-Jága ale mysteriózní náladu z rozžívání neživého velmi dobře drží. Setmělé šapitó, které zájemci praskalo ve švech, se po chvíli ponořilo do hypnotické hudby, velmi koncentrovaných a přitom poutavě nepřítomných hereckých výkonů, které jako by ani nesouvisely se sugestivně rozpohybovanou výpravou. Loutky v průběhu představení získají na takové autonomii, že se v závěru přítomnosti loutkoherců samy podivují. V jednoduše a zároveň neotřele vystavěném příběhu se i díky proměně hlavní hrdinky postavy čím dál tím více vzdalují antropomorfní podobě. Označit je spolu s celou scénografií za detailně propracované je dost slabé slovo. Okouzlení z všemožných vychytávek a přesných pohybů i mimochodných gest, jichž se postavy dopouští, zpočátku vzbuzuje výše zmiňované pobavení, ale vzápětí se stane tak uchvacujícím, že diváci už úplně zapomenou, že by ho měli nějak hlasitě kvitovat. Drobnokresba, jíž tvůrci pointují bezeslovné podobenství o bezmezném oddanosti, je pomyslným antonymem k jevištní zkratce. Tady si skutečně cestu k výsledku nikdo nijak nekrátil. A vyplatilo se.

Veronika Švecová

představení

9.00	Zimní vzpomínka	Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Divadelní klub školka, Most / 30 min. / od 3 let
9.00, 13.00	Sedmero krkavců	Spolkový dům / Zatím, Praha / 40 min. / od 6 let
10.00	Do hajan	Divadlo Karla Pippicha / Divadlo Drak Hradec Králové / 50 min. / od 3 let
10.00	Míchat v hrncích	Scéna MED / Je to tajný, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř / 35 min. / od 12 let
11.00	Větrná pohádka	Za divadlem Karla Pippicha / Teátr Karla Šmída / 40 min. / od 3 let
11.00, 14.00 (C), 16.00 (A), 18.00 (B)	Háló, chci ven!	Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Hana Voříšková + Tom Mohr, Choceň / 25 min. / od 12 let
13.00 (děti A,B,C), 14.00 (děti A,B,C)	Princezna a skřeti	Klubovna MED / KALD DAMU, Praha / 30 min. / od 6 let
13.00, 15.00	Slon a mravenec	Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Divadlo Polárka, Brno / 60 min. / od 3 let+
14.00 (B), 16.00 (C), 17.00, 18.00 (A)	ckd	Klubovna Divadla Karla Pippicha / Osamocená, Hradec Králové / 15 min. / od 12 let
14.00 (A), 16.00 (B), 18.00 (C)	Valérie a týden divů	MED / Latrina Magika při V.A.D., Kladno / 70 min. / od 12 let
16.00	Teatro Tyjátjátro	Za Divadlem Karla Pippicha / DS Scéna Kralupy / 40 min. / od 3 let
17.00, 20.00	Šípková Růženka	Velká scéna Divadla Karla Pippicha / Divadlo DRAK, Hradec Králové / 50 min. / od 6 let
17.00, 20.00	Věčnost obrazu aneb sen o nesmrtelnosti	Spolkový dům / Sumi-e & Stínové divadlo / 30 min. / od 7 let / Soubor Bas-les-pattes, Paříž, Francie
22.00	Naseto?!	Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / DS Scéna Kralupy / 25 min. / od 15 let

výtvarné a tvůrčí dílny

10.00 – 12.00	MOŘEHRANÍ v Chrudimi	Slavoj Divadla Karla Pippicha / rukodělné a divadelní dílny DDM Praha 8 – Spirála
14.00 – 17.00	Tiskni se do světa	za Divadlem Karla Pippicha / výtvarná akční herna ve veřejném prostoru pro rodiny s dětmi ve věku 1 – 5 let / Loutky bez hranic
10.00 – 12.00 a 15.00 – 17.00	Didadiv	Kavárna Divadla Karla Pippicha / Didaktické loutkové divadlo z kartonu určené pro vytváření a sdílení vašich příběhů. / Jednotlivými fázemi tvorby budou provázet tvůrci Didadiv Jindřich Krippner a Jan Horký / www.didadiv.cz
10.00 – 17.00	Bojovka	start v recepci Divadla Karla Pippicha / Autoři a tvůrci: Loutky bez hranic
10.00 – 18.00	Dřevěná dílna	za Divadlem Karla Pippicha / Bára Hubená – loutkářka, hračkářka, scénická a kostýmní výtvarnice

koncert

19.00

The Backwards | World Beatles Show

letní kino (Lázeňská ul.)